

affected areas under anti-malaria programme. With regard to Sri Abdul Lathiff's suggestion to release the balance amount, I will look into it.

(iii) *Tense situation prevailing due to lathi charge by the Police at Kollegal.*

SRI P. RAMDEV.—Sir, I call the attention of the Hon'ble Chief Minister to the tense situation prevailing at Kollegal, Mysore District due to the clash and lathi charge by the police and other connected matters.

SRI R. GUNDU RAO.—Sir I wish to make the following Statement

On the night of 24-5-1980 at 2115 hours one Lingaraju, a Harijan of Kollegal town appeared at Kollegal Police Station and complained that when he was taking his wife to the clinic for treatment in Brahmin Street one Basheer molested her by embracing etc., At that time Sri K. B. Monayya, Circle Inspector, Kollegal who was present in his office realised the sensitive nature of the complaint and instructed that the statement should be reduced into writing and complaint should be registered. Accordingly, on the statement of Lingaraju as case in Cr. No. 101/80 u/s. 354 IPC was registered and investigation was taken up.

The Circle Inspector immediately sent Shri P. Venkataswamy, Sub-Inspector (Crime) in a jeep to secure Basheer. Basheer was apprehended within about 15 minutes and brought to the Police Station. He was under the influence of alcohol and he was put in the lock-up after observing the required formalities. In the meanwhile about one hundred Harijans gathered around the Police Station and the office of the Circle Inspector and demanded that Basheer should be handed over to them to enable them to teach him a lesson. The Circle Inspector told them that Basheer had been apprehended and he would be dealt with strictly according to the law and they should not anything on their own. But some of the Harijan youngsters indulged in an argument in high pitch of voice stating that the legal action and the provisions contemplated under IPC were of no use and they themselves would deal with the person. One of the persons who was leading the youths was questioned by the Circle Inspector as to who he was to come up with such demand for which he arrogantly replied that he was "ಮಹಾದೇವ, ನಾನೊಬ್ಬ ರಾಜಕೀಯ ಪುಡಾರಿ". The Circle Inspector immediately noted down the name of the person and also told the rest of the youngsters that their demand cannot be conceded and if they persisted in their demand they will have to be dealt with

according to law. With this the Circle Inspector persuaded the group of Harijans to go away from the Police Station. But while leaving the Police Station many of them were grumbling and expressing their dissatisfaction. Anticipating that they may create some troubles on their way to their houses as a number of Muslim houses were on the way the Circle Inspector asked the Sub Inspector to move about in the concerned area in the jeep and also deputed one constable in plain clothes to keep in touch with the activities of the Harijans.

The Circle Inspector wasted no time, went to the Tahsildar and informed him about the developing situation and requested him to be with him. The Circle Inspector also went to the Inspection Bunglow and informed the Deputy Superintendent of Police who was camping in connection with visit to a scene of heinous offence and gave the details. The Circle Inspector went to the Samantagere which is the meeting point of the Harijan and Muslim localities and found that by the time of his arrival a large number of Harijans had gathered with lathis and they were abusing the Muslims. The Circle Inspector physically snatched the lathi from the hands of one person and by the time he snatched the lathi from another person he resisted in spite of the advice of some of the elderly Harijans. The Circle Inspector requested to elders among the Muslims and Harijans to advise the youngsters not to take the law into their hands and get back to their homes as the Police had already taken action according to law. Some of the Muslim elders came forward and saw to it that their youngsters went inside. The young men among the Harijans started abusing their own elders and they never listened to their elders. On seeing that the Muslims had retreated they started pelting stones. Some of the Muslims who had already retreated retorted by throwing stones but ultimately they were persuaded by their own elders to be in their Homes. The Harijans continued to pelt stones. In the incidents of stone throwing the following Police personal sustained injuries. —

- (1) Sri K. B. Monayya, C.I., Kollegal.
- (2) Sri P. Ventakaswamy, S.I. (Crime), Kollegal
- (3) P.C. No. 20 Basappa, Kollegal P.S.
- (4) P. C. 132 Cheluvasetty, Kollegal P.S.

The Police resorted to lathi charge to disperse the crowd. The crowd of Harijans regrouped themselves into smaller groups and set fire to the following by throwing burning rags of gunny bag and other materials to the roof. In the result the following houses caught fire.

- (1) House of Javeedbi (1/3 burnt-damage worth Rs. 1,200/-)
- (2) House of Abdul Gafoor Rs. 200/-

(3) Fire-Wood depot of Basha Rs. 10,500/-

(4) House of Abdul Rasheed S/o Madarsab Rs. 500/-

The rioters had locked up (1) Rafiq s/o Johnbi, aged 22 years and (2) Bashier s/o Johnbi, aged 15 years in their house and set fire to the thatched roof. Luckily the room in which these boys had been locked up was of Mangalore tiles and the fire had been set to the thatched roof portion of the same house. Before the fire could spread to the tiled roof PC 142 Lingaiah of Kollegal P.S. and Sri Siddalingaiah, Tahsildar, Kollegal pulled down the burning leaves and extinguished the fire. Out of curiosity as to why the latch had been secure from outside PC 142 Lingaiah opened the door of the room to find that the above mentioned two boys were inside. They were immediately rescued. But for the prompt intervention of PC 142 Lingaiah and Tahsildar these two boys would have been burnt alive. At the time when the house were set on fire some Muslims came out, but they were persuaded not to take the law into their own hands. Some of them were pressed into fire extinguishing operation. But in order to prevent them from extinguishing fire the Harijans dug up the metal road in their colony and secured the jelly stones and used them as missiles towards the Police and the Muslims who were extinguishing fire. Policemen continued to secure the assistance of Muslims in getting water from different places and extinguished fire. In the stone throwing incident the tile of several houses were broken including the tiles of the Lower Primary School of the same area.

There was one Section of the District Armed Reserve Stationed at Kamagere (15 KMs) to give protection to the Harijans at just on that day a case under PCR Act had been booked under personal instructions of Superintendent of Police.

There was also a section of the DAR posted at Kestur in Yelandur P.S. limits at a distance of 15 KMs. As there was no other means of communication by sending a special messages on motor cycle these two units of DAR were called to the scene of rioting and their arrival within a comparatively quick time helped to bring the situation under control.

The Superintendent of Police, Mysore was supervising the rescue operation at Belavadi industrial area in Mysore regarding the collapse of the roof when the information regarding the riots reached in. He rushed immediately and reached Kollegal at 02-45 hours on 25-5-80 and reinforcements of the DAR and KSRP followed him. He arranged for police pickets and patrolling and ensured that the situation was brought under complete control. With effect from 08-00 hours on 25-5-80 upto 0800 hours on 31-5-80 prohibitory orders under Sec. 144 Cr. PC. were promulgated.

The Circle Inspector Suo-moto lodged a complaint regarding the incidents narrated above and registered a case in Cr. No. 102/80 under Section 143, 144, 147, 148, 363, 332, 436, 337 and 342/R/W 140 I.P.C on 25-5-80 at 0314 hours and took up the investigation. At the time of riot and immediately there after following persons were arrested.

1. Nanja S/o Yemmana Nanja, aged 45 years, Harijan Kollegal Town,
2. Naga S/o Panchalinga, aged 45 yrs, Harijan. Kollegal Town.
3. Mahadeva S/e Mada, aged 18 yrs, Harijan, Kollegal Town.
4. Kulla S/o Chikkamara, 26 yrs, Harijan Kollegal Town.
5. B. Udayakumar S/o N. Basavaiah, 18 yrs, Harijan, Kollegal.
6. Chinnappa S/o Jayaraj, 19 yrs, Christian, Harijan Street. Kollegal Town.
7. Shivanna S/o Chickmallaiah, 20 yrs Harijan, Kollegal Town.
8. B. Somanna S/o Bandligaiah, 18 yrs Harijan Street, Kollegal
9. Krishna S/o Chikkamara, 18 yrs. Harijan Street, Kollegal.
10. C. Kempa S/o Chikkakempa, 25 yrs Harijan, Doddainduvadi, Kollegal Taluk.
11. Ningaraju S/o Siddaiah, 18 years, Harijan Street Kollegal.
12. Savakaiak s/o Mallaiah, 25, years, Harijan street Kollegal.
13. Kondaiiah s/o Chikkasidda, 28 years, Harijan st. Kollegal.
14. Soma s/o Shantaraju, 19 years, Harijan Street, Kollegal.
15. P. Rangaraju s/o Chikkathagaduriah, 35 years, Harijan st. Kollegal
16. Basavaraju s/o Lingaiah, 18 yrs., Harijan st. Kollegal.
17. Nagaraj s/o Srinivasa, 18 yrs., Harijan street, Kollegal.
18. Siddamallu s/o Basavaiah, 20 yrs., Harijan st. Kollegal.
19. P. Mahadeva s/o M. Puttamadaiah, 30 yrs. Harijan street Kollegal.
20. Puttaraju s/o Rangaiah, 28 yrs. Harijan street, Kollegal.
21. R. Raju s/o Rangiah, 40 years, Harijan street Kollegal.

Out of the persons named above the following persons had sustained injuries. All the injured were admitted to the Hospital and others were produced before the Magistrate on 25-5-1980.

1. R. Raju s/o Rangaiah, 40 years, Municipal Councillor, Harijan street, Kollegal.
2. R. Puttaraju s/o Rangaiah, 28 years, Field Officer, Grameen Bank, Rathnapuri, Hunsur.
3. Siddamalla s/o Basavaiah, aged 20 years, Cooli, Harijan st., Kollegal.
4. P. Mahadeva s/o Puttamaraiah 30 years, Lecturer, Maharani's College, Mysore (Resident of Panna Street, Kollegal).
5. Basavaraju s/o Nanja, 18 years, Harijan street, Kollegal.
6. S. Nagaraju s/o late Srinivasa, 18 years Harijan st. Kollegal
7. T. Rangaraju s/o Chikkathangaiah, 35 years, Harijan street Kollegal.

Eye witnesses to the incidents on the night between 24th and 25th May 1980 had mentioned the bursting of some substance resembling big crackers by people throwing stones from Harijan colony. Detailed enquiries made regarding the same resulted in one Noor, A tailor stating that some substances were thrown at the Muslims on the night of 24-5-80 and one of the explosives thrown had remained unexploded. The unexploded substance believed to be explosive produced by the Noor, Sailor of P. G. Nallapuram, Kollegal is seized for further investigation.

On 25-5-80 at about 10-15 hours in Mambally Village (Yelandur Taluk 15 KMs from Kollegal) New Extension some body set fire to the thatched roof of the spinning shed of Nawab Sab S/o Khader Sab. The complainant and his relatives noticed the fire immediately and put it off. Damages caused was trivial. When they climbed the roof to put out the fire they reportedly saw two persons running towards the fields. At the same time they also saw that a hay stack of Syed Hassain had also caught fire. By the time they went there the fire had enveloped more and they could not extinguish. On receipt of information at Kollegal the Circle Inspector, Chamarajanagar and other staff rushed to the village with fire engine and extinguished the fire. He also visited the spot and instructed the C I. and other staff to be vigilant and to take all steps to contain communal wrath. Hay damaged in the fire is claimed to be worth Rs. two thousand. A case in Cr. No. 67/80 u/s 435 and 436 IPC is registered at Yelandur investigated. A police picket of one of Armed Police and patrolling by local Police continued at Mamballi.

On 25-5-80 at 1630 hours Mohamed Pasha appeared at Kollegal P.S. and complained that Vazir an worker of a local photo studios

aged 18 years who had gone out to see the disturbance on the night between 24th and 25th had not been seen till 2-00 p. m. on 25-5-80. On this complaint a "man missing" case in Cr. No. 104/80 was registered at Kollegal P.S. and investigation was taken up vigorously.

On 26-5-80 at 1800 hours Smt. Annamma complained that her brother David, a Municipal Gardener of Kollegal Municipality had gone out of the house after dinner at 9-00 p. m. on 25-5-80. He was usually sleeping in the Peace Park belonging to Municipality and returning in the morning for break-fast. He has not returned home till 1800 hours on 26-5-80. In this behalf a "man missing" case in Cr. No. 105/80 was registered and brisk investigation was done. 27-5-1980 at 1100 hours the charred body of an unidentified person was traced on Gundal road side 12Kms from Kollegal UDR case 9/80 u/s*&@ CR PC was registered, investigated and the identify of the deceased as David of man missing case in Cr. 105/80 was established. The section of law in Cr. No. 105/80 was altered to 302 and 201 IPC in view of injuries on stomach and other parts and burning of the body by using petrol. After inquest proceedings and post-mortem the dead body of David was handed over to the relatives and buried according to religious rites at the spot near Gundal Dam. The Medical Officer Primary Health Centre, Kumigere, who has conducted autopsy over the dead body has reserved the opinion till the result of the histopathological examination and the result of the chemical analysis of the viscere are obtained.

While the investigation of that case was being conducted on 27-5-1980 the dead body of a male floating in Cauvery River near Harile village was noticed by one Shafulla and reported at Kollegal PS at 1245 hours. UDR case 10/80 u/s 174 Cr. PC was registered, investigated and identity of the deceased as Vazeer missing in man missing case in Cr. No. 104/80 was established. In view of extensive lacerated injuries on the head and face and contusions on the body the section of law was altered to 302 and 201 IPC. The investigation in UDR case 10/80 u/s 174 Cr. PC was conducted, after inquest proceedings and post-mortem the dead body of Vazeer was handed over to the relatives and buried according to religious rites at Kollegal Idigah burial ground. The Medical Officer, Government Hospital, Kollegal who conducted autopsy over the dead body has opined that the death was due to shock as a result of head injuries. The investigation of this case is under progress.

On 28-5-1980 a meeting of the Peace committee was held in Taluk Office, Kollegal. This was largely attended by Harijans and Muslims besides the other members of the committee. Shri Abdul Samad,

Health Minister presided over the meeting. Sri Sidda Madaiah, MLA Sri Raju Gowda, MLA and Sri Sreenivasa Prasad, MP were also present during the meeting. Sri Krishna Kumar, Deputy Commissioner and Sri S. N. S. Murthy, Deputy Inspector General of Police, Southern Range also spoke. It was unanimously resolved that the local citizens should co-operate with authorities to restore peace in the affected area and an enlarged and broad based citizens' committee should be found with in a few days to establish lasting peace and harmony. Smt. Renuk Rajendran, Minister of State for Youth Services and Sericulture visited Kollegal on 2-6-80.

Police pickets have been posted at important strategic points and effective day and night patrols have been arranged in Kollegal Town. The shops and hotels are kept open and Schools and functioning. The colleges are yet to be opened after vacation. Prohibitory orders under section 144 Cr. PC in force upto 0800 hours of 31-5-1980 and extended upto 9-6-80. In all, as on 29-5-1980, there was a Police staff of 1 RPI, 7 RSIs, 26 AHCs and 199 RPCs of the Armed Reserve including KSRP and a Civil Police staff consisting of 40CIs, 7 SIs, 5HCs, 52PCs deployed on the duty of giving protection to Muslims as well as Harijans and also the general population. The situation is now under control and peaceful.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್. ೨೪ ಮತ್ತು ೨೫ ರಲ್ಲಿ ಏನು ಗಲಭೆ ನಡೆಯಿತೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಸ್ಕ್ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಬರೇ ಹರಿಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಹರಿಜನರೇ ಈ ಗಲಭೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಹರಿಜನರನ್ನೇ ಅರಿಸ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಏನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಏಕಮುಖವಾದಂಥಾ ಒಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಬಷೀರ್ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾವನು ಸುನಂದ ಅನುವ ಹರಿಜನ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡ ಎಂದು ಅನ್ನುವ ಕಾರಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡೂ ಕಡೆಯೂ ಗಲಭೆಯಾಗಿದೆ, ಲಾಟಿಯಾಗಿದೆ, ಬೆಂಕಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ೨೧ ಜನರ ಹರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಎರಡೂ ಕಡೆಯೂ ಗಲಭೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಸಾಕಾರ ಏನು ಆಗಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯವರೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಬರೇ ಹಿಂದೂಗಳೇ ಇದ್ದಾರೆ ಅದುದರಿಂದ ಘೋರೀಕೃತವರೂ ಕೊಟ್ಟಂಥಾ ಈ ಒಂದು ಏಕಮುಖವಾದ ವರದಿ ಏನು ಇದೆ ಇದು ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈಗ ಏನು ಗಲಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಸುಮಾರು ೩ ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಇತ್ತು, ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ಟೆನ್ಷನ್ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಏನು ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಈ ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿ ಲ್ಲವೇ? ಈ ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಲಭೆಗಳು ಆದರೆ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರು, ಪ್ರಚೋದನಾಕಾರರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಗತಿಕರು ಸಾಯು ತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಜೀರ್ ಮತ್ತು ಡೇವಿಡ್ ಇಬ್ಬರು ಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್. ೨೫ ಮತ್ತು ೨೬ನೇ ಏನು ಗಲಭೆ ನಡೆಯಿತು ಈ ಗಲಭೆಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು? ಮತ್ತು ಈ ಗಲಭೆ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟವರೂ, ಆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ಅರಿಸ್

ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಇದನ್ನು ಇನ್ನೆಮ್ಮೆಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇನೇ ೨೦-೨೫ ದಿವಸವಾಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿ ಫಿಯ ಫೋಲಿಸಿನವರು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಅವರಿಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವೇ?

ಇನ್ನು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಂಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಾಥಾ ಬಂದು ವರದಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ವಹವಂದ್ ನೂರ್ ಅನ್ನು ವಹವು ಬಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಬಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇದನ್ನು ಯಾರು ಹೆಳಿದರು? ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ? The unexploded substance believed to be explosive produced by the Noor, Tailor of P. G. M. Ilapuram, Kollegal is seized for further investigation. ಎಂದು ನೂರ್ ಅನ್ನು ವಹವನ್ನಾದರೂ ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಏನಾದರೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋಸಿವ್ ವೆಂಟಿಲೇಟರ್ ಇತ್ತೀ? ಆ ನೂರ್ ಅನ್ನು ವಹವನ್ನು ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಎತಕ್ಕೆ ಅವನು ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಕೋಮುಗಲಾಪಾರ್ಷ್ವಾಭಿಮಾನ ಬಂದಾಗ ಫೋಲಿಸಿನವರು ಏನಾದರೂ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮವೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ ಇಲ್ಲವೇ ಏತಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಏನು ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಒಂದು ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೋ ಏನೋ ಅದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣೂ ಜನರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿವೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಫೋಟೋ ಸಮೇತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಬಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ. ಇವರಿಗೇನಾದರೂ ಕೂಡ ತಕ್ಷಣವೇ ಸರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ನಿರ್ಗತಿಕರು ಏನು ಪತ್ರರು ಅವರಿಗೇನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಆ ಊರಿನ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಲ್ವರು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಆ ಊರಿನ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರು? ಈ ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಗಲಭೆಗೆ ಯಾರು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕೇಸು ಹಿಡಿದೀರಾ? ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಬಡವರು ಇರುತ್ತಾರೋ, ಯಾರು ನಿರ್ಗತಿಕರು ಇರುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾ ರಾಜಕಾರಣಿ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೀಸ್ ಎಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟೆನ್ಷನ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವಾಗ ಏನಾದರೂ ಮುಖ್ಯ ಕುರಿತು ನಡೆದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಗಲಭೆ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ ಪುಂಡುಗಿಂದ ಯ ಹಾಕಲು ಏನಾದರೂ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

೩-೩೦ ಪ್ರ.ವಿ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ (ಯಲಹಂಕ) — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಈ ವರದಿಯು ೫ನೇ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ೭ ಜನರಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅವರುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ೭ ಜನರಿಗೆ ತೀವ್ರ ತರವಾದಂಥ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೈ ಮುರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕಾಲುವುಗಳ ಮುರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳ ಪೈಕಿ ಎಂ. ಎ. ಪಾಸಾದವರು ಹಾಗೂ ಲೆಫ್ಟಿನೆಂಟ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರೂ ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಫೋಲಿಸಿನವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಎಳೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು ಸ್ಪೆಷ್ಕಾಲ್‌ಪೊಲೀಸ್‌ನಿಂದ

ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಕೇವಲ ಪೋಲೀಸರ ವರದಿಯನ್ನು ಓದಿದರು ವೊನ್ನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅರಿಟಾಂಟ್ ಆಗುವಾಗ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಏಟು ಬಿಳುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವರದಿಯ ಹೊರಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸರ ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ, ಅತಿಶಯದಿಂದ ಕೆಲವರು ಗಾಯಗೊಂಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೈಕಾಲು ಮುರಿದುಕೊಂಡವರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಾನು ಎತ್ತು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬೇಟಿ ಮಾಡಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ಸ್ವಚ್ಛ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು, ಅವರ ಕೀರಿಗೆ ನೀವು ಹೋಗಬೇಕು, ನಿಮ್ಮ ಕೀರಿಗೆ ಅವರು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಂದೆವು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸಮಂತ್ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಹೂಗಿ ಬಂದೆವು. ನಾವು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಹರಿಜನರ ಹಾಗೂ ಮಂಸಲ್ಯಾನರ ಮೇಖದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ರಿಟಿಯ ಭರ್ತನಕವಾದಂಥ ಭೀತಿ ಇರುವುದು ಒಂದುಂಟು. ಅಶಾಂತಿಯ ವಾತಾವರಣವಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಾಗ, ನಾವು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಿ, ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದೆವು. ಈ ಒಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೀರಿ ಬರುತ್ತದೆ ದು ತಾವು ತೀವ್ರಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೇಶದ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೇರಿದು, ಅದರಂತೆ ನಾವು ಸಹ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಬೇಡ, ಈಗತಾನೇ ಪೂಜ್ಯ ರಾಮದೇವ್ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಬಂದು ಕಡೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪೂರ್ವ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರು ಕೆಟ್ಟವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯವರೆಂದು ಅರ್ಥವೇ? ಯಾವಾಗಲೂ ಫಾರ್ವರ್ಡ್ ಒಬ್ಬರಿಂದಲೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರು ಸೇರಿದಾಗಲೇ ಫಾರ್ವರ್ಡ್‌ಯಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದೇ ಕಡೆಯವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ೧೦, ೧೨, ೧೪ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಲ್ಲಾ ಗಾಯಗಳಾಗಿವೆ. ಇಂತಹವರ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ವಿಶರೀತ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಇದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್ : (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).-ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪೋಲೀಸರವರು ಸಕಾಲಿಕವಾದಂಥ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದಕಾರಣ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಡೆದುಕೊಂಡ ರೀತಿ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರವರು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದಂಥ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೊಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ವಿವರವೆಂದಂಥ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಪೋಲೀಸರವರು ನಡೆಸುವಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರಾದಂಥ ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಂತೆವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು. ಈಗ ಈ ಕೊಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಅದು ಮುಗಿಯಲು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಿಜವಾದಂಥ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂಗಳಿಗಿರುವ ಒಂದು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ಕೋಮು ಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ದ್ವೇಷದಿಂದಾಗಿ ಇದು

ನಡೆದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೇಟಿ ಮಾಡಿ, ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜಾತಿ ಜಾತಿಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದಕರೇ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೊಲಂಕುಷವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ನಡೆದಂಥ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಕೋಪಿನ ಬಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸಮಜಿ ಅವರು ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾಂಜೀಂದ್ರನ್ ಅವರು ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಿಜಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆ ನಡೆದಿತ್ತೋ, ಅವರುಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಮರಸ ತರತಕ್ಕಂಥ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳಿಯ ವತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಳು ಹಾಗೂ ಎಂ.ಪಿ. ಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಸಹಕರಿಸದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಚೋದಿಸಿ ಬಂಧಿಸುವುದು ಸಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವರುಗಳು ನಿರಪರಾಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೊದಲು ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಪರೂ ಸಹ ನಿರಪರಾಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕೋಪುಂ ಘರ್ಷಣೆಗೆ ಈ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮೊದಲು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಗಾಯಗೊಂಡವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರಧನ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೀರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕೆಲವೇ ಜನರು ನಡೆಸಿದಂಥ ಈ ಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರೂ ಸಹ ಏಟುಗಳನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತ್ರಾ ಏಟು ತಿಂದ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳಿಗೂ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಘಟನೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದಂಥ ಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಜಾತಿಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI S. MUNIRAJU (In the Chair)

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಗೌಡ:—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲೆಗಳು ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ದಲಿತರ ಮೇಲೆ ದಲಿತರೇ ಹಲ್ಲೆ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆದಿದೆ. ಮೇ ೨೪ರ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ೫೫ ವರ್ಷದ ಬಬೀರ್ ಪಾನಮತ್ತನಾಗಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎದುರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗಿಯ ಕೈ ಸೋಕಿದಾಗ ಪ್ರಚೋದನೆಯ ಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ನಂತರ ಪೋಲೀಸರು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಬೀರ್‌ನನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಒಳಗೆ ಹಾಕಿ ಕೇಸ್‌ನ್ನು ದಾಖಲೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ೧೨೦ ಜನರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಅವಾಚ್ಛ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಬೈದಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಮನೆಗಳ ಭಾವಣೆಗೆ ಬಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ, ನಾಲ್ಕಾರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಗಲಭೆಯಿಂದ ಪೋಲೀಸರ ಎದೆಗೆ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣದ ಒಂದು ಸ್ಟೆಡ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮುಖಂಡರುಗಳು ತಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಹರಿಜನ ಮುಖಂಡರ ಮಾತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಗೌರವ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣದ ಒಂದು ಸ್ಟೆಡ್ ಇದೆ ಎನ್ನು

ವೃದ್ಧ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಮ್‌ದೇವ್ ಅವರು ಬಶೀರನನ್ನು ಏಕೆ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋಸಿವ್ ಸಿಕ್ಕಿತು, ಅವರು ಅದನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ನೂರ್ ಎನ್ನುವವರು, ಬಶೀರ್ ಅಲ್ಲ, ಅವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಗೌಡ;—ನೂರ್ ಎನ್ನ ತಕ್ಕವರು.....

ಭೇರನ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ತಾವು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಗೌಡ.—ಫೋಲೀಸರು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೊಡೆವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರ್ದಯ್ಯರಿಗಿಂತ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಿದು; ಬೇರೆ ಯಾವರಿಂದ ಆಗಲಿಲ್ಲ; ಪೊಲೀಸರು ಹೊಡೆದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತೇನೆ, ದಯಮಾಡಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸತ್ತಿರತಕ್ಕ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ಮತ್ತು ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದು ಮನೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿವೆ, ಮತ್ತು ಸೌದೆ ಡಿಪೊ ಹಾಳಾಗಿದೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಘೋಷಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಗಲಾಟೆ ಯಾವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸಬೇಕು.

ಭೇರನ್.—ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಗೌಡ.—ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದ ಟೌನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ೫೦ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಇಬ್ಬರು ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಪೊಲೀಸ್ ಒಂದು ಬೆಟಲಿಯನ್, ಮತ್ತು ಡಿ.ವೈ.ಎಸ್.ಪಿ. ಇರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಜನಸಂದಣಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಚುಡಾಯಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಟಿ.ಸಿ. ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದಯಮಾಡಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಗಲಾಟೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶಾಂತವಾಗಿರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಂತಹ ಗಲಭೆಗಳಿಗೆ ಹಿರಿಯ ಮುಖಂಡರಗಳು ಮುಂದಾಗಬಾರದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಮಾಧಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ನಾನು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಮೆದಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೯೦೦ ಜನರಿಗೆ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ ಹೊಡೆದ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಒಹೊ ಹೀನಾಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಈ ರೀತಿ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಮತ್ತು ಮುಖಂಡರಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಗಲಾಟೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಭಯಭೀತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇನ್‌ವಾಲ್ವ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಪೊಲೀಸರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಹೆಂಗಸರು ಭಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆ

ಮಾಡಿರುವುದು ಅಕ್ಕತ್ಯವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಡಿಟೇಲ್ಸ್ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕೋಮಿ ನವರ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಸನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮ್ ದೇವ್ ರವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ಒಂದು ಕೋಮಿನವರಿಗೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು. ಬೇರೆ ಕೋಮಿನವರು ಯಾರೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅವರು ಯಾವ ತರಹದಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್‌ವಾಲ್ವ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆಗೆ ಯಾರು ಯಾರು ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗಿ ದ್ದರೋ ಅವರನ್ನು ಒಡ್ಡಿದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮ್‌ದೇವ್.—ಡೇವಿಡ್ ಸತ್ತನಲ್ಲ ಯಾರವನು ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಡೇವಿಡ್ ಆ ಗಲಾಟೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಅವನು ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಸಂತ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರನ್ ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜಾತಿ ಬಾಧಾ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ. ಅಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಗಲಾಟೆ ಏನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಯಾರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೋ ಅವರನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಾನೂನು ಬದಲೋ ಬಸ್ತು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಿಡೋಣ. ಮತ್ತೆ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜು ಗೌಡರವರು ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನಾದರೂ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ಬಕಳ ದೊಡ್ಡ ದುಗಡೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಡಿ.ವೈ.ಎಸ್.ಪಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮ್‌ದೇವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮಾವೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೋಮು ಪರ್ವಣಿಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡಿದರು ಅಂತ ಕೇಳಿ ಬಂದಿದೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾಹಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳೋಣ.

MATTER UNDER RULE 312

re : Unemployment of 15,000 power loom workers in Belgaum District.

SRI B. B. SAYANAK —Mr. Chairman Sir, I had given a notice on 1st June 1980 Power Loom workers at Belgaum. There are about fifteen thousand power loom workers in Belgaum and they were on strike. After 2 or 3 months, the Management declared a lock-out of the factories. A notification had been issued by the then Chief Minister Sri D. Dev.raj Urs regarding minimum wages, but art-silk-cum-cotton minimum wages had not been included in the notification. In Belgaum, the power loom owner are manufacturing artsilk-cum-cotton minimum wages-aries. As there was no mention about art silk-cum-cotton minimum wages in the notification, trouble started between the Management and the Workers. The present Labour Minister as per his promise visited Belgaum and convened a meeting of the Manage-